

og bera mál fram. Tað eru ongir politiskir flokkar, ongi val og ongir andstöðuflokkar. Stýrisskipanin er bygd á skilnað millum lóggevandi, útinnandi og dómandi maktina. Emirurin velur eitt ráðgevandi stýri og limirnir í hesum eru útvaldir av "tyðningarmiklum og royndum qatarum" og soleiðis "verða allir partar av fólkinum rættvíst umboðaðir". (Beinleiðis umsett úr eini almennari frágreiðing um stýrisskipanina verður "fólkaræðið" vart á henda hátt). Hetta stýri hjálpir og vegleiðir emirinum í at gera lógir og reglugerðir og kemur við sínum meiningum í tyðningarmiklum ríkisspurningum. Uppskotini frá ráðgevandi stýrinum eru bara vegleiðandi, emirurin hevur altíð endaliga avgerð í øllum málum. Undir tí ráðgevandi stýrinum er eitt stýri fyri ráðharrar ið fylleggja uppskot til lógir og reglugerðir fyri tí ráðgevandi stýrinum.

Síðan nýggi emirurin kom til ræði í juni í fjør, eru ætlanir um at hava kommunuval frá 1997 og hetta er fyrstu ferð í søgu landsins at qatarar fáa høvi til at velja. Millum vanliga fólkið verður tað to ikki metið at kommunuvalið kemur at merkja nakra broyting í stýrisskipanini, tí emirurin kemur framvegis at hava ta endaliga avgerðina. Tó eru fólk undrandi um hvørjar ætlanir liggja aftanfyri at geva atkvøðurætt til kommunuval og nógvar gitingar eru frammi um hví emirurin hevur tikið hetta stig.

Pressan

Tað finnst nógvar tilfar um Qatar sum oljuframleiðandi land, men lítið og onki um søgu, fólk og mentan. Harafturat kemur at sera strangur sensurur er við øllum tí ið verður skrivað um Qatar og hetta hevur við sær at tað sum finnst er ógvuliga lítið av at vera skrivað til heiðurs fyri styrið og tað hevur tí verið rættiliga torført at fáa nýtligar tilfar til hesa grein til vega.

Tað finnst ein qatarsk sjónvarps- og ein útvarpsstøð (ið eru enskt-tosandi) og tvær avisir á enskum koma út dagliga og hartil nakrar á arabiskum. Men av tí at onki pressufrelsi er, verður lítið og onki skrivað um hvat veruliga hendir í Qatar. Tíðindflutningurin snýr seg næstan bara um uttanlanda-tíðindir, mest úr arabisku verðini og Indiu. Av innanlanda tíðindum er mest onkisigandi brot um hvørjum statsleiðarum emirurin nú hevur møtt, og hvørjum hann hevur móttikið telegramm frá og sent til, og ein mynd av emirinum er á fremstu blaðsíðu nær um hvønn dag. Annars gjøglast nakrar fáar greinir um harnleysar lokalar hendingar ella um hvønn tyðningarmiklan lut Qatar spælur í einum og hvørjum máli.

Men sjálvst um strangt eftirlit er við øllum tí ið fjölmiðlarnir sleppa at upplýsa, kann stjórnin ikki stegða fólk í at hugsa, tosa og gita sínámillum. Millum fólk hoyrist nógva um ónøgðina við stýrið og tey serrættindi Al-Thani familjan hevur fram um øll onnur, um tað ómettaliga stóru peningansýsluna familjan hevur, um brotsverk og um treka umsiting, ið teir sær góða tíð við avgreiðslu av málum hjá útlendingum o.s.fr. Nógvar gitingar eru frammi um mong við-

urskifti, m.a. verður tosað um, at eitt nýtt mótkupp frá pápanum er væntað og lógregla og herur eru fult fyrrreikaði. Ferðslan til og úr sunnara partinum av landinum (haðani álopíð síðst kom) verður oftani stegð og kannað av lógregluni og vit hava fingið boð frá Mærsk um at teir hava gjørt avtalu við ítalsku sendistovuna um at vit skulu venda okkum hagar um talan verður um burturflutning av fólk. Avtalan við ítalsku sendistovuna kemst av at Danmark ikki hevur eigna sendistovu hernaðri og tað verður metið at verða neyðugt at hava eina neyðloysn. Fjölmiðlarnir gjørdi to nógva burtur úr spenninginum millum Íraq og Amerika, og tað er neyvan nakar ivi um at Qatar er millum stuðlarnar hjá Amerika, sum hevur eina rættiliga stóra herbasu í Qatar. Tó stuðlaði Qatar, saman við hinum londunum kring Flogvan, ikki Amerika, to teir fyrst í septembur sendu missilar inn í Íraq. Í spenninginum millum Ísrael og Palestina tekur Qatar fult undir við palestínensku áhugamálinum og hevur júst fryst allar avtalur um handil og diplomatiskt samband ið vóru um at verða gjørdar við Ísrael.

Oljan

Í 1939 gekk Qatar inn í eitt nýtt skeið í tess modernaðu søgu við at olja bleiv funnin á vestur-

Tey ungu í Qatar kenna ikki til tíðina áðrenn oljuna - tey halda tað vera sjálvsagt, at tey eru harraføllum øðrum flkasløgum yvirlegin - og tey vænta, at øll onnur tæna teimum... Mynd: KristBalle

innkeypscetur og tey stóru kendu hotellini.

Í 1974 varð QGPC (Qatar General Petroleum Corporation) sett á stovn, og hendan almenna fyrirtøka hevur eftirlit og ábyrgd av allari útvinning, framleiðslu og sølu av olju. Í dag verða uml. 460.000 tunnurnar av olju fram-

Dome gasfield funnið og hetta sigst at vera eitt av verðins størstu gassfeltum. Stóra gassfunnið verður metið at vera ógvuliga tyðningarmikið av tí at oljugoymslurnar eru avmarkaðar og tí verður nógva arbeiði við at menna um útvinningina og framleiðsluna av gassi og ymskum

níkað av grønmeti og mjólk-arvirkini nókta stóran part av tørvinum fyri mjólk og mjólk-avørnum, men enn verður størsti parturin av landbúnaðarvørnum innfluttur.

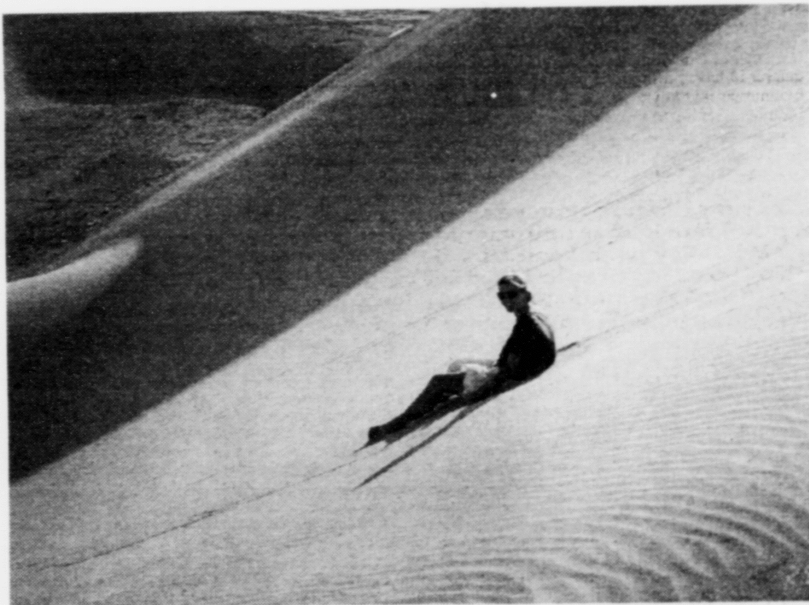
Fiskivinnan hevur altíð verið ein týðandi vinna í londunum kring Arabiska Flogvan, men síðan olju var funnin hevur henda vinna so at siga ikki havt nakran búskaparligan tyðning fyri landið. Í 1993 vórðu 7.000 tons fiskað í Qatar og hetta nøktar 90% av lokala tørvinum, men havfrøðingar meta at um 17.000 tons kundu verði fiskað, so studningur verður givin fiskimonnum og -bátum fyri at økja um framleiðsluna av fiski.

Religión

Islam er fyrst og fremst religionin hjá arabunum, sjálvt um størstparturin av teimum meir enn 900 mill. muslimunum bógva uttanfyri arabisku verðina. Fólk á tí arabisku hálvøynni tók við islamisku trúnni tá hon kom fram í 7. øld e Kr. Muslimski kalendarin, Hijrah, byrjaði ár 622 eftir tí Gregorianska, ið var árið tá arabiski profeturin Muhammed, ið grundlegði Islam, flýggjaði til Medina. Islam er sostatt tann almenna religionin í Qatar og 82% av íbúgvunum hoyra til sunni-muslimarnar, 11% eru shi'a muslimar, 6% kristin og 1% eru hinduistur. Qatarska fólkid hoyrir til Wahabi-greininu av Islam, ið er eyðkend við at vera puritansk og fundamentalistisk.

Hjá muslimum er religionin tætt samanvovin við tað dagliga lívið, tí Islam hevur fastar reglur fyri hvussu ein skal bera seg at, bæði í privatum og í almennum viðurskiftum. Tí hava flestu lond í Miðeystri 2 grundlógir og rættarskipanir, eina bygda á civila lóg og eina bygda á Shari-una (lóg Islam). Islamisk lóg umfatar persónlig viðurskifti hjá muslimum og rætturin tekur avgerðir grundarðar á tað ið skrivað stendur í tí heilagu Koranini.

Grundarlagið undir islamisku trúnni eru 5 sokallaðar súlur, og tað álíggur hvørjum muslimi at fyggja hesum: 1) Trúðarjáttan, t.e. bert trúgva á ein Gud og á at Mohammed er hansara profeturi. 2) Bønin, hvør muslimur skal

Gunnvør sólar sær í oyðimørkini. Mynd: Kristin Balle

strondini. 2. veraldarbardagi útsæti to leitningina og boringina so nústani í 1949 bleiv olja fyrstu ferð útvunnin. Í 1952 fekk Shell off-shore koncession og dagliga framleiðslan er økt javnt øll árin. Stóru oljuinntøkurnar blivu bygd og samferðslunetið er stóðugt vaksandi. Doha er í dag ein nýmótans býur við øllum tí ið hartil hoyrir - stórir útlendskir bankar, altjóða flogvøllur og avskippingarhavn, sjór-

leiddar, men við núverandi framleiðslu vara oljugoymslurnar bert í 30 ár og stýrið miðar tí imóti einum sokallaðum "diversifikations politikki", ið roynir at gera landið minni bundið av olju í framtíðini. Hetta verður gjørt við at styðja øðrum idnaði, landbúnaði og tænastuvinnuni. So at siga øll olja framleidd í Qatar verður útflutt, USA hevur verið størsti einstaki innflytari av olju úr Qatar, men síðstu árin hevur Japan verið størsti kundur. Qatar hevur verið virkin limur í bæði OPEC og OAPEC (sum er serligt samtak fyri arabisku oljuframleiðandi londini) síðan hesir felagsskapir vóru settir á stovn.

Í 1976 varð sokallaða North

gassúrdráttum

Annar idnaður

Av øðrum idnaði í landinum, finnst m.a. kunsttøð fyrirtøka, petrokemiskur idnaður, avsaltsingsanlegg, stál- og jarn fyrirtøkur og cementframleiðsla. Alt stál og jarn til framleiðsluna skal innflytast, men av tí at natturgassið ið verður nýtt í framleiðsluni og elektricitetið fast so bíliga, gevur hesin idnaður vinning. Nógva verður eisini gjørt við at fáa landbúnaðin upp at standa og hovuðsendamálið við hesum er at gera landið so sjálvbjargið sum gjørligt í matvørnum og øðrum landbúnaðarvørnum. Nakkað av hveiti verður dyrkað, eisi-